

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ”

Галина Подановська

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Туган-Барановського, 7, Львів, Україна, UA–79005
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9874-7898>
e-mail: halyna.podanovska@lnu.edu.ua*

Розкрито теоретико-методичні засади формування екологічної компетентності учнів початкової школи в умовах сучасного освітнього процесу. Обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми в контексті глобальних екологічних викликів та необхідності виховання екологічно відповідальної особистості, здатної до свідомої взаємодії з довкіллям. Наголошено на головній ролі початкової освіти у становленні екологічної свідомості, ціннісних орієнтацій і поведінкових моделей особистості.

Узагальнено наукові підходи до визначення сутності понять “компетентність” і “екологічна компетентність”, уточнено їх змістове наповнення. Визначено, що екологічна компетентність є інтегративною характеристикою особистості, яка охоплює систему екологічних знань, умінь, ціннісних орієнтацій, мотивації та досвіду екологічно доцільної діяльності. Розкрито структуру екологічної компетентності як сукупність взаємопов’язаних компонентів: мотиваційно-ціннісного, когнітивного, емоційно-вольового, діяльнісно-практичного та рефлексивного.

Обґрунтовано потенціал інтегрованого курсу “Я досліджую світ” як ефективного дидактичного середовища формування екологічної компетентності учнів початкової школи. Інтеграція змісту різних освітніх галузей у поєднанні з діяльним і практикоорієнтованим підходами забезпечує цілісність екологічної освіти та сприяє формуванню здатності учнів застосовувати набуті знання в реальних життєвих ситуаціях.

Окреслено ефективні методи і форми організації освітнього процесу, зокрема використання дидактичних ігор, проблемних завдань, проєктної діяльності, моделювання соціально-моральних ситуацій, мультимедійних засобів, спостережень і дослідницької діяльності. Виявлено, що їх системне застосування сприяє розвитку екологічного мислення, формуванню відповідальної поведінки та набуттю практичного досвіду природоохоронної діяльності.

Зазначено, що формування екологічної компетентності є цілісним і поетапним процесом, який передбачає поступовий перехід від засвоєння знань до їх практичного застосування в різних життєвих ситуаціях.

© Подановська Г., 2026

Матеріали поширюються на умовах міжнародної ліцензії
Creative Commons Attribution Non-Commercial 4.0

Ключові слова: екологічна компетентність, початкова школа, інтегрований курс “Я досліджую світ”, екологічна освіта, діяльнісний підхід, екологічна свідомість, освітній процес.

Постановка проблеми. Сучасний стан екологічної ситуації в Україні та світі зумовлює необхідність переосмислення підходів до екологічної освіти підростаючого покоління. У цьому контексті особливого значення набуває формування в учнів уміння жити в гармонії з природою, усвідомлювати особисту відповідальність за збереження довкілля, а також розвиток екологічної свідомості та поведінки як важливих складових цілісного розвитку особистості. Відповідно до Закону України “Про освіту”, освіта має забезпечувати всебічний розвиток людини, формування відповідальних громадян, здатних до свідомого ставлення до довкілля та сталого розвитку суспільства [4].

Важливу роль у реалізації цього завдання відіграє початкова школа, оскільки саме в молодшому шкільному віці закладаються основи світогляду, поведінкових моделей і ціннісних орієнтацій дитини. Згідно з положеннями Державного стандарту початкової освіти, серед основних компетентностей, яких мають набути учні, визначено екологічну компетентність, що передбачає дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів з розумінням важливості збереження природи [3].

Згідно з Концепцією екологічної освіти в Україні, її основною метою є формування екологічної культури окремих осіб і суспільства загалом, вироблення навичок екологічно доцільної життєдіяльності, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості, що ґрунтуються на ставленні людини до природи як універсальної, унікальної цінності [5]. Екологічна освіта, з одного боку, повинна бути самостійним елементом загальної системи освіти, з іншого – виконувати інтегративну роль у всій системі освіти.

На основі аналізу типових освітніх програм обґрунтовано необхідність наскрізної інтеграції екологічного змісту в курс “Я досліджую світ” [8]. Ідеї інтегрованого навчання, яке передбачає поєднання змісту з різних освітніх галузей і наскрізних ліній, також підтримано у сучасних концепціях розвитку початкової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових праць із проблеми формування екологічної компетентності здобувачів початкової освіти свідчить про ґрунтовний рівень її теоретичного опрацювання. Зокрема, у дослідженнях Т. Байбари, О. Пометун, О. Пруцакової, В. Рогози, Т. Коршевнюк розкрито концептуальні засади екологічної освіти, уточнено категоріальний апарат та окреслено різні підходи до розуміння сутності відповідального ставлення до природи – від споживацького до ціннісного, заснованого на морально-етичних орієнтирах.

Значний внесок у розвиток теорії і методики екологічного виховання школярів зробила Т. Байбара, яка обґрунтувала модель формування екологічних

уявлень у процесі вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі. У її працях визначено комплекс ефективних педагогічних умов (організаційно-методичних і психолого-педагогічних), що забезпечують результативність формування екологічних знань та уявлень, а також доведено необхідність урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів у цьому процесі.

У дослідженнях А. Логінової, Н. Пустовіт, Г. Тарасенко обґрунтовано технологічні підходи до реалізації екологічної освіти як складника загальної системи освіти та водночас інтегративного компонента, що сприяє формуванню базових і предметних компетентностей. У працях Т. Засекіної, Л. Величко, А. Войтович, І. Андрусенко акцентовано увагу на необхідності посилення діяльнісного підходу в екологічній освіті, зокрема через упровадження практикоорієнтованих форм роботи, організацію проєктної діяльності, розв'язання проблемних ситуацій, що потребують прояву відповідальної поведінки у взаємодії з довкіллям.

Особливої уваги в контексті досліджуваної проблеми набуває інтегрований курс “Я досліджую світ”, який створює широкі можливості для формування екологічної компетентності учнів початкової школи на засадах міжпредметної інтеграції, діяльнісного підходу та практичної спрямованості навчання. Водночас аналіз наукових джерел і педагогічної практики засвідчує, що питання цілісної реалізації потенціалу цього курсу щодо формування екологічної компетентності потребує подальшого наукового обґрунтування та методичного забезпечення.

Формулювання цілей статті. Проаналізувати теоретико-методичні підходи до формування екологічної компетентності учнів початкової школи та обґрунтувати ефективні шляхи її формування в освітньому процесі початкової школи, зокрема на уроках інтегрованого курсу “Я досліджую світ”.

Виклад основного матеріалу. У контексті дослідження формування екологічної компетентності учнів початкової школи доцільним є звернення до аналізу сутності базових понять “компетентність” та “екологічна компетентність”. У Законі “Про освіту” компетентність визначається як “динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність” [4].

У психолого-педагогічній літературі [6; 7; 9] поняття “компетентність” трактують неоднозначно та розглядають як інтегровану характеристику особистості, що поєднує знання, уміння, навички, досвід і ціннісні орієнтації. Зокрема, на думку О. Федій, Я. Макаренко та Т. Мірошніченко, компетентність інтегрує внутрішні і зовнішні компоненти поведінки, відображаючи не лише знання про те, як діяти, а й про конкретні вміння застосувати ці знання у певній ситуації [9].

На думку І. Андрусенко, екологічна компетентність – це усвідомлення здобувачами початкової освіти основ екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства [1, с. 15]. Екологічна компетентність поєднує в собі екологічну освіченість, знання, цінності, мотивацію до екологічно відповідальної діяльності та досвід практичних дій у різних ситуаціях, спрямованих на розв’язання екологічних проблем.

Федій О., Макаренко Я. та Мірошніченко Т. під екологічною компетентністю вбачають здатність учнів застосовувати екологічні знання та ефективно вирішувати екологічні проблеми у повсякденному житті [9, с. 217].

На думку Мороченець, “екологічна компетентність – це здатність розуміти складні екологічні процеси, впливи людини на природу, та приймати раціональні рішення щодо власної поведінки та стосунків з навколишнім середовищем. Вона містить знання, уміння та цінності, які сприяють сталому співіснуванню людини та навколишнього світу [7, с. 71]”. На нашу думку, екологічна компетентність учнів початкової школи є складовою їхньої життєвої компетентності й охоплює знання про природне середовище, природні ресурси, правила їх раціонального використання, а також емоційно-ціннісне ставлення до довкілля.

Аналіз сутності екологічної компетентності свідчить, що її формування ґрунтується не лише на засвоєнні теоретичних знань, а передусім на набутті особистісного досвіду екологічно доцільної діяльності. Важливим є розвиток в учнів початкової школи здатності не тільки адаптуватися до умов навколишнього середовища, а й активно впливати на нього, виявляючи ініціативу, креативність та відповідальність. У цьому контексті особливого значення набуває організація освітнього процесу, спрямованого на формування практичних умінь і навичок екологічної поведінки, що реалізується як в освітній діяльності, так і в повсякденному житті учнів.

Структура екологічної компетентності є складною та багатокомпонентною. У наукових дослідженнях [1; 6; 7] виокремлюють п’ять взаємопов’язаних компонентів:

- мотиваційно-ціннісний, що відображає систему мотивів, інтересів і ціннісних орієнтацій особистості щодо природи;
- когнітивний (гностичний), який охоплює сукупність екологічних знань;
- емоційно-вольовий, що характеризує емоційне ставлення до довкілля та здатність до саморегуляції поведінки;
- діяльнісно-практичний, пов’язаний із реалізацією екологічно доцільних дій і вчинків;
- рефлексивний, який передбачає здатність до самооцінювання власної діяльності та її наслідків для довкілля.

Важливим аспектом формування екологічної компетентності є врахування вікових особливостей пізнавального розвитку дітей молодшого шкільного віку.

Саме цей період, як зазначає дослідниця А. Войтович, є особливо сприятливим до впливів соціального та природного середовища, тому його доцільно використовувати для закладання основ екологічної культури [2, с. 129].

У процесі навчання учні поступово переходять від емоційно-образного сприйняття довкілля до його усвідомленого аналізу та дослідження. Вони оволодівають уміннями спостерігати за природними явищами, здійснювати порівняльний аналіз об'єктів, виокремлювати їхні спільні та відмінні ознаки, а також встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Завдяки такій пізнавальній діяльності (аналізу, узагальненню, класифікації) формуються наукові поняття, що становлять основу екологічних знань і світогляду.

Відповідно до результатів досліджень О. Мороченець екологічна компетентність здобувачів початкової освіти формується поступово та може бути охарактеризована за рівнями. Початковий рівень (базового розуміння) передбачає засвоєння елементарних знань про природу та усвідомлення простих взаємозв'язків у довкіллі. Рівень свідомого ставлення до природи характеризується розумінням необхідності її збереження, здатністю розпізнавати елементарні екологічні проблеми та пояснювати їх. Рівень практичної взаємодії з природою проявляється в готовності учнів брати участь у природоохоронній діяльності та дотримуватися правил екологічно доцільної поведінки. Найвищий рівень – усвідомлення глобальних екологічних проблем – передбачає сформованість відповідального ставлення до довкілля та розуміння необхідності спільних дій для його збереження [7, с. 70].

З огляду на зазначене, особливої актуальності набуває питання формування екологічної компетентності саме в умовах початкової школи, де закладаються основи екологічної культури особистості. Значний потенціал для реалізації цього завдання має інтегрований курс “Я досліджую світ”, зміст якого спрямований на формування цілісного уявлення про взаємозв'язки в природі та суспільстві. Завдяки інтеграції знань із різних освітніх галузей, використанню діяльнісного підходу, організації дослідницької та практичної діяльності учнів створюються сприятливі умови для формування всіх компонентів екологічної компетентності та забезпечується поступовий перехід від засвоєння знань до їх практичного застосування. Зокрема, варто виділити ігрову діяльність, яка відповідає віковим особливостям дітей молодшого шкільного віку та сприяє підвищенню мотивації до навчання. Використання дидактичних ігор дає змогу перетворити процес засвоєння знань на цікаву, емоційно насичену та змістовну діяльність.

З метою формування екологічної компетентності доцільно застосовувати різноманітні ігри екологічного змісту, зокрема: “Екологічний світлофор” (визначення правильної та неправильної поведінки в природі), “Знайди помилку” (аналіз і виправлення екологічно недоцільних дій), “Сортуємо разом” (класифікація відходів), “Хто чим корисний?” (усвідомлення ролі живих організмів у природі), “Екодетективи” (розв'язання проблемних ситуацій у

довкіллі). Такі ігри сприяють розвитку логічного мислення, формуванню вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та приймати екологічно обґрунтовані рішення.

Важливим засобом впливу на емоційно-ціннісну сферу учнів є використання соціально-моральних ситуацій і вправ. Вони сприяють розвитку емпатії, формуванню відповідального ставлення до природи та здатності оцінювати власні вчинки. Наприклад, учням можна запропонувати ситуації для обговорення: “Уяви себе річкою, яку забруднюють люди. Що ти відчуваєш?”, “Ти – пташка взимку, яка не може знайти їжу. Що тобі допоможе вижити?”, “Уяви, що ти квітка, яку зірвали – що ти відчуваєш?”.

Ефективним інструментом формування екологічної компетентності є також проектна діяльність, яка поєднує пізнавальну, дослідницьку та практичну активність учнів. У процесі реалізації проектів діти вчаться працювати в команді, планувати діяльність, аналізувати результати та презентувати власні напрацювання. Доцільно використовувати такі проекти, як “Екодім” (формування навичок ощадливого використання ресурсів у побуті), “Чисте подвір'я” (організація прибирання та благоустрою території), “Друге життя речей” (створення виробів із вторинної сировини), “Вода – джерело життя” (дослідження значення води та способів її збереження). Такі види діяльності сприяють формуванню практичних умінь екологічно відповідальної поведінки.

Результативним є використання проблемного навчання, яке передбачає створення педагогом проблемних ситуацій екологічного змісту, що потребують самостійного пошуку шляхів їх розв'язання. Наприклад, учням можна запропонувати завдання: “Чому зменшується кількість бджіл і як це впливає на життя людей?” або “Що відбудеться, якщо зникнуть ліси?”. Такі завдання стимулюють пізнавальну активність, формують уміння аналізувати, робити висновки та усвідомлювати взаємозв'язки в природі.

Важливу роль відіграє також використання мультимедійних засобів навчання, зокрема відеоматеріалів екологічного змісту. Вони допомагають візуалізувати складні природні процеси, підвищують інтерес до навчання, сприяють розвитку спостережливості та уяви. Доцільно використовувати короткі навчальні відео або фрагменти анімацій, присвячених проблемам забруднення довкілля, змін клімату, збереження тваринного та рослинного світу. Подальше обговорення побаченого сприяє розвитку критичного мислення та формуванню власної позиції щодо екологічних проблем.

Крім того, ефективними є такі методи, як екскурсії в природу, мінідослідження, спостереження за сезонними змінами, ведення “щоденника спостережень”, що дають учням можливість безпосередньо взаємодіяти з довкіллям. Це сприяє глибшому розумінню природних явищ і формує практичний досвід екологічно доцільної поведінки.

Висновки. Проблема формування екологічної компетентності учнів початкової школи набуває особливої значущості в умовах сучасних екологічних

викликів і потребує цілеспрямованого педагогічного впливу. Саме в молодшому шкільному віці відбувається становлення основ екологічного світогляду, що визначає подальше ставлення особистості до природи та власної поведінки в довкіллі.

Екологічна компетентність постає як багатокомпонентне утворення, що поєднує когнітивний, ціннісний і діяльнісний аспекти. Її сформованість проявляється не лише в обсязі знань про природу, а й у здатності учнів усвідомлювати взаємозв'язки в ній, оцінювати наслідки людської діяльності та здійснювати екологічно доцільні вчинки. У цьому контексті особливого значення набуває організація навчання, зорієнтована на активну пізнавальну діяльність і практичний досвід взаємодії з довкіллям.

Інтегрований курс “Я досліджую світ” створює сприятливі умови для реалізації зазначених завдань, оскільки забезпечує поєднання знань із різних освітніх галузей та орієнтує освітній процес на формування цілісного бачення світу. Його зміст і методичні можливості дають змогу органічно поєднувати теоретичне навчання з практичною діяльністю учнів, що є важливою умовою формування екологічної компетентності учнів початкової школи.

Практика свідчить, що ефективність цього процесу значно підвищується за умови використання різноманітних педагогічних технологій: ігрових методів, проектною та дослідницькою діяльністю, проблемного навчання, спостережень у природі, а також створення ситуацій, що спонукають до морального вибору. Такі підходи сприяють розвитку екологічного мислення, формують емоційно-ціннісне ставлення до природи та закладають основи відповідальної поведінки.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що формування екологічної компетентності учнів початкової школи потребує системності, послідовності та інтеграції змісту освіти. Перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення та впровадження цифрових освітніх інструментів для формування екологічної компетентності здобувачів початкової освіти в умовах сучасного освітнього середовища початкової школи.

1. Андрусенко І. В. Формування екологічної грамотності молодших школярів в інтегрованому курсі “Я досліджую світ” : метод. рекомендації. Київ : Пед. думка, 2020. 75 с.

2. Войтович А. Ю. Практичні аспекти формування екологічної компетентності здобувачів початкової школи засобами проектною діяльності. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2025. Вип. 42. С. 128–136.

3. Державний стандарт початкової освіти. Постанова КМУ № 87 від 21 лютого 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n12> (дата звернення: 05.09.2024).

4. Закон України “Про освіту” : від 05.09.2017, № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 23.09.24).

5. Концепція екологічної освіти України. Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. 2002. № 7. С. 3–23.

6. *Молодиченко В. В., Сердюк А. М., Молодиченко Н. А.* Педагогічні умови формування екологічної компетентності учнів початкової школи. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 20. Т. 3. С. 11–16.

7. *Мороченець О.* Формування екологічної компетентності молодших школярів у процесі вивчення інтегрованого курсу “Я досліджую світ”. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації. 2024. № 102. С. 69–72.

8. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1–2 класи (Державний стандарт початкової освіти). Київ : ТД “Освіта-Центр+”, 2018. С. 92–121.

9. *Федій О., Макаренко Я., Мірошніченко Т.* Формування екологічної компетентності молодших школярів засобами екологічної стежки. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2022. Вип. 26. С. 216–230.

References

1. Andrusenko, I. V. (2020). Formuvannia ekolohichnoi hramotnosti molodshykh shkoliariv v intehrovanomu kursi “Ya doslidzhuuu svit” : metod. rekomendatsii [Formation of environmental literacy of primary school students in the integrated course “I explore the world” : method. recommendations]. Kyiv: Ped. dumka [in Ukrainian].

2. Voitovych, A. Yu. (2025). Praktychni aspekty formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti zdobuvachiv pochatkovoї shkoly zasobamy proiektnoi diialnosti [Practical aspects of the formation of environmental competence of primary school students by means of project activities]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia pedahohichna*, 42, 128–136 [in Ukrainian].

3. Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity. Postanova KМУ № 87 vid 21 liutoho 2018 roku [State Standard of Primary Education]. (n.d.). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n12> [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy “Pro osvitu”: vid 05.09.2017, № 2145-VIII [Law of Ukraine “On Education”]. (n.d.). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].

5. Kontseptsiiia ekolohichnoi osvity Ukrainy. (2002) [Concept of Environmental Education of Ukraine]. *Informatsiinyi zbirnyk Ministerstva osvity i nauky Ukrainy*, 7, 3–23 [in Ukrainian].

6. Molodychenko, V. V., Serdiuk, A. M., Molodychenko, N. A. (2020). Pedahohichni umovy formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti uchniv pochatkovoї

shkoly [Pedagogical conditions for the formation of environmental competence of primary school students]. *Innovatsiina pedahohika*, 20, 3, 11–16 [in Ukrainian].

7. Morochenets, O. (2024). Formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti molodshykh shkolariv u protsesi vyvchennia intehrovanoho kursu “Ya doslidzhuiv svit” [Formation of environmental competence of junior schoolchildren in the process of studying the integrated course “I explore the world”]. *Tendentsii ta perspektyvy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii*, 102, 69–72 [in Ukrainian].

8. Typovi osvichni prohramy dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity: 1–2 klasy (Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity). (2018) [Typical educational programs for general secondary education institutions: grades 1–2]. Kyiv : TD “Osvita-Tsentr+”, 92–121 [in Ukrainian].

9. Fedii, O., Makarenko, Ya., Miroshnichenko, T. (2022). Formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti molodshykh shkolariv zasobamy ekolohichnoi stezhky [Formation of environmental competence of junior schoolchildren by means of an ecological trail]. *Estetyka i etyka pedahohichnoi dii*, 26, 216–230 [in Ukrainian].

Стаття: надійшла до редколегії 13.04.2026

доопрацьована 24.04.2026

прийнята до друку 29.05.2026

FORMING THE ECOLOGICAL COMPETENCE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE LESSONS OF THE INTEGRATED COURSE “I EXPLORE THE WORLD”

Halyna Podanovska

*Ivan Franko National University of Lviv,
Tuhan-Baranovskoho Str., 7, Lviv, Ukraine, UA-79005
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9874-7898>
e-mail: halyna.podanovska@lnu.edu.ua*

This article explores the theoretical and methodological foundations for developing environmental competence among elementary school students within the context of the modern educational process. It justifies the relevance of the issue under study in light of global environmental challenges and the need to foster environmentally responsible individuals capable of consciously interacting with the environment. The leading role of primary education in the formation of environmental awareness, value orientations, and behavioral models of the individual is emphasized.

The work summarizes scientific approaches to defining the essence of the concepts of “competence” and “environmental competence” and clarifies their content. It is determined that environmental competence is an integrative characteristic of the individual, encompassing a system of environmental knowledge, skills, value orientations, motivation, and experience in environmentally sound activities. The structure of environmental competence is revealed as a

set of interrelated components: motivational-value, cognitive, emotional-volitional, activity-practical, and reflective.

The potential of the integrated course “I Explore the World” as an effective educational environment for developing environmental literacy among elementary school students has been substantiated. The integration of content from various educational disciplines, combined with activity-based and practice-oriented approaches, ensures the integrity of environmental education and fosters students’ ability to apply acquired knowledge in real-life situations.

Effective methods and forms of organizing the educational process are outlined, including the use of educational games, problem-based tasks, project-based activities, modeling of social and moral situations, multimedia resources, observations, and research activities. It is emphasized that their systematic application contributes to the development of ecological thinking, the formation of responsible behavior, and the acquisition of practical experience in environmental protection activities.

It is noted that the development of environmental competence is a holistic and phased process that involves a gradual transition from the acquisition of knowledge to its practical application in various real-life situations.

Keywords: environmental competence, elementary school, integrated course “I Explore the World,” environmental education, activity-based approach, environmental awareness, educational process.